

กรมทรัพย์สินทางปัญญา ผนึกกำลัง เจ้าของสิทธิ แพลตฟอร์มออนไลน์ ยกระดับกลไกคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา - ปราบละเมิดฯ บนอินเทอร์เน็ต สร้างบริบทการค้าออนไลน์ที่เป็นธรรม

กรมทรัพย์สินทางปัญญา เดินหน้าหารือร่วมกับภาคเอกชนเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา และผู้ประกอบการแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อยกระดับการคุ้มครองและป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา บนอินเทอร์เน็ต โดยมุ่งคุ้มครองผู้ประกอบการที่สุจริต ปกป้องผู้บริโภค ตลอดจนเสริมสร้างสภาพแวดล้อมและความเชื่อมั่นด้านการค้าการลงทุน สอดรับกับนโยบายของรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นางสุจี สุธรรมพันธุ์) ที่ให้ความสำคัญกับการเพิ่มศักยภาพผู้ประกอบการไทยให้เข้มแข็ง สามารถแข่งขันได้ และเติบโตอย่างยั่งยืนในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

นางอรมน ทรัพย์ทวีธรรม อธิบดีกรมทรัพย์สินทางปัญญา เปิดเผยว่า การเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัลและการขยายตัวของการค้าออนไลน์ ทำให้รูปแบบการดำเนินธุรกิจและพฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยในปี 2568 ตลาดอีคอมเมิร์ซในประเทศไทยเติบโตและมีมูลค่าประมาณ 3.55 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐ หรือราว 1.13 ล้านล้านบาท ขณะเดียวกันการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาบนแพลตฟอร์มออนไลน์ก็มีรูปแบบและวิธีการที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น ทั้งยังเข้าถึงผู้บริโภคในวงกว้างในเวลาอันรวดเร็ว กรมฯ จึงให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกความร่วมมือกับเจ้าของสิทธิและผู้ให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์ เพื่อให้การป้องปรามและระงับการละเมิดฯ สามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็วและเท่าทันสถานการณ์

ที่ผ่านมา กรมฯ ได้บูรณาการความร่วมมือกับผู้ให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์อย่างต่อเนื่อง โดยจัดทำบันทึกความเข้าใจ (MOU) ด้านการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาบนอินเทอร์เน็ต นำมาตรการ Notice and Takedown มาใช้ในการแจ้งและระงับการจำหน่ายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาออกจากระบบ ซึ่งช่วยให้การดำเนินการเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งทำงานร่วมกับหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายจับกุมผู้กระทำความผิดและขยายผลไปยังผู้เกี่ยวข้องในขบวนการ โดยในช่วง 7 เดือนแรกของปี 2569 (มกราคม-กรกฎาคม) ผลการบูรณาการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาบนช่องทางออนไลน์ สามารถจับกุมผู้กระทำความผิด 140 คดี ยึดของกลางรวม 322,077 ชิ้น คิดเป็นมูลค่าความเสียหายรวม 104,344,850 บาท และสามารถระงับการจำหน่ายสินค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาบนแพลตฟอร์มออนไลน์ รวมทั้งหมด 1,471 รายการ

ทั้งนี้ เพื่อยกระดับการคุ้มครองและป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาบนอินเทอร์เน็ต ให้เท่าทันการค้าในยุคดิจิทัล สร้างสภาพแวดล้อมทางการค้าที่เป็นธรรมและเอื้อต่อการดำเนินธุรกิจในระยะยาว กรมทรัพย์สินทางปัญญาจึงเดินหน้าหารือกับภาคเอกชนเจ้าของสิทธิและผู้ให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์ เมื่อช่วงกลางเดือนสิงหาคม 2569 ในการประชุมครั้งนี้ทุกฝ่ายเห็นพ้องกันว่า สถานการณ์และรูปแบบการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาบนแพลตฟอร์มออนไลน์มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น และมีความซับซ้อนมากขึ้นตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี จึงจำเป็นต้องพัฒนากลไกการทำงานให้มีความรวดเร็ว เชื่อมโยงข้อมูล และสามารถรับมือกับรูปแบบการละเมิดที่เปลี่ยนแปลงไป โดยร่วมกันกำหนดแนวทางความร่วมมือ 4 ด้านสำคัญ ได้แก่

1) การปิดกั้นเว็บไซต์ (Site Blocking) และการถ่ายทอดสด (Live Streaming) ที่มีเนื้อหาละเมิดลิขสิทธิ์ โดยกรมฯ จะประสานงานกับกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เพื่อเร่งดำเนินการด้านการระงับการเผยแพร่หรือลบข้อมูลที่เป็นความผิดตามกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาอย่างทันท่วงที โดยเฉพาะการลักลอบเผยแพร่ภาพยนตร์ เพลง หรือเนื้อหาที่มีลิขสิทธิ์ผ่านเว็บไซต์และแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียที่สามารถเข้าถึงผู้ชมจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว

2) การเชื่อมโยงข้อมูลทรัพย์สินทางปัญญากับแพลตฟอร์มออนไลน์ โดยพัฒนาระบบแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกรมฯ กับแพลตฟอร์มออนไลน์โดยอัตโนมัติ ผ่าน API แบบ Real-Time เพื่อให้แพลตฟอร์มสามารถตรวจสอบข้อมูลด้านทรัพย์สินทางปัญญา เช่น เลขคำขอ ชื่อเจ้าของสิทธิ สถานะคำขอ และรายการสินค้า เป็นต้น และนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการตรวจสอบและคัดกรองร้านค้าและสินค้าบนแพลตฟอร์ม

3) การรับรองร้านค้าที่ได้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาอย่างถูกต้อง โดยทำงานร่วมกับแพลตฟอร์มออนไลน์ ในการติดเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์ “IP Verified” ให้กับร้านค้าที่ผ่านการตรวจสอบข้อมูลด้านทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค โดยใช้เป็นจุดสังเกตในการเลือกร้านค้าที่ผ่านการตรวจสอบได้ง่ายขึ้น และส่งเสริมผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

4) การยกระดับการดำเนินคดีผู้กระทำความผิดและขยายผลเครือข่ายการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา โดยประสานหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายทรัพย์สินทางปัญญา และหน่วยงานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน เพื่อตรวจสอบเส้นทางการเงินของผู้กระทำความผิดไปสู่การดำเนินคดีความผิดฐานฟอกเงิน และสืบสวนขยายผลไปยังผู้จัดหา ผู้นำเข้า ผู้รับผลประโยชน์ และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อตัดวงจรการละเมิดตั้งแต่ต้นทาง

นางอรมน กล่าวเพิ่มเติมว่า กรมฯ ให้ความสำคัญกับการบูรณาการความร่วมมือกับทุกภาคส่วน โดยเฉพาะเจ้าของสิทธิและผู้ให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งนี้ การทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด จะช่วยให้การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญามีความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนสร้างระบบนิเวศดิจิทัลที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจและเสริมความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย โดยกรมฯ จะเดินหน้าประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญานวัตกรรมใหม่ให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและรูปแบบการละเมิดฯ และสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนผู้บริโภค เจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ผู้ประกอบการทั้งคนไทยและต่างประเทศในการดำเนินธุรกิจในยุคดิจิทัลอย่างเป็นธรรม

สำหรับประชาชนที่พบเห็นการกระทำที่เข้าข่ายละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา สามารถแจ้งเบาะแสได้ที่ กองป้องปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา กรมทรัพย์สินทางปัญญา โทร. 02-547-4702 สายด่วน 1368 หรือเว็บไซต์ www.ipthailand.go.th นอกจากนี้ ประชาชนและเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาสามารถแจ้งข้อมูลสินค้าละเมิดฯ ผ่านช่องทางรับแจ้งของแพลตฟอร์มอีคอมเมิร์ซที่ได้จัดทำ MOU ร่วมกับกรมฯ ในการนำมาตรการ Notice and Takedown มาใช้ ไม่ว่าจะเป็น Shopee, Lazada, Tiktok Shop, Line และ Nex Gen Commerce เพื่อให้มีการตรวจสอบและระงับการจำหน่ายสินค้าละเมิดฯ อย่างทันท่วงที